

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De modis recolendæ Christi Passionis. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

rum satis affectuosum promeruit consequi effectum.

Sed cum ante inchoata opera, quae sic offeruntur, plus saepe temporis suppetat quam possit in talibus oblationibus totum traduci, (ut dum est cubiculo eximus in triclinium, ad portam, ad scholam, ad alia loca vel negotia; sed maxime, dum iter facimus, dum ad civitatem eximus, multumque temporis suppetit, ad mentem iis affectibus impingendam, & meritis innumeris ditandam, & Dei cor gustu inenarrabili, & gloria replendum) declarandum videtur, quomodo sit practicandum hoc exercitium praesentiae Divinae, post factam operum oblationem, paulo post inchoandum, seu, qua in re expendendum sit illud tempus, quod superest ad inchoationem operis, & quod suppetit in itinere, & aliis similibus occupationibus, in quibus liceat mentem cogitationibus piis occupare.

CAPVT QVINTVM.

De modis bene traducendi tempus liberum ab occupationibus distractivis.

Dico duobus modis posse tempus illud expendi.

34. Primus, offerendo singulos passus Deo, ad quemvis pedis progressum & motum, iterando assidue. Propter te, Propter te, Propter te: tot enim erunt actiones meritoriae, quoties dicentur à iusto ob finem supernaturalem id faciente, propter te. Sic dum nullo legem ad mensam comedis, singulos actus manus, dum scindis aliquid, dum ori inferis. Et hic modus est facilis, & non fatigat imaginationem, & id suadebat suis sororibus in Novitiatu, earum Magistra B. Maria Magdalena de Pazzis, ut dicitur in eius Vita, monens, ut ob gloriam Dei, si fieri posset, offerrent etiam nictus oculorum, & minimos motus membrorum: & promittebat eis, si ita operarentur omnia & singula opera, iuras ad calum recte post mortem, sine penis Purgatorij. Et ut profundius illis inculcaret hanc praxim, saepe inopinatè interrogabat, modò hanc, modò illam, qua intentione faceret, quod faciebat. Quod si inuenisset aliquam racentem, & inde collegisset, eam casu, & sine praevia consideratione illud opus aggressum, reprehendebat eam, quòd meriti occasionem perdidisset, & quòd Deo subtraxisset gustum, qui non pascitur operibus casu factis. Quà in re admirabilis fuit S. P. noster Ignatius, qui, ut de eo legimus in relatione pro eius canonizatione facta coram Gregorio XV. & coram Cardinalibus, dicta à Francisco Maria de Monte, Cardinali, Omnes suas cogitationes verba, opera, in Deum ac Dei gloriam destinabat. Et hoc modo dicitur S. Franciscum aliquando totam noctem exegisse repetendo haec verba: Deus meus & omnia, nihil aliud addendo. De Gregorio Lopez viro sancto scribit in eius

c. 187. vita Rom. impr.

pag. mihi 17.

35.

Vita Franciscus Loffa Presbyter, eius familia- c. 3. vita. ris, eum (diuinitus antea edoctum, ut in altera vita posterius impressa Madriti Anno 1616. ait Vlyssip. Alphonfus Remon) mente per integrum triennium, eum vigilaret, ad singulas respiraciones suas, haec verba iterasse: Fiat voluntas tua, sicut in celo & in terra, Amen Iesus: quae etiam euigilans noctu proferebat, eum magno lacro animè sue, quae etiam dum comederet, & biberet, & loqueretur mente iterabat.

Alter modus, quo expendendum est tempus, si quod superest, post oblationem factam operis faciendi, consistit in occupanda mente, aliquà cogitatione affectuosa, vna aut pluribus, iuxta longitudinem temporis, quod superest, & pro qualitate operis inchoandi. Nam alio modo occupanda est mens, dum itur ad offerendum Deo Missae sacrificium, alio dum ad reficiendum cibo corpus, alio dum ad alia negotia. Et tales praemittendae sunt cogitationes & affectus, qui disponent hominem, ad perfectius perficiendum id, ad quod nos conferimus. Quae de re alio loco tractabo, & suggeram pios affectus, praemittendos praecipuis actionibus nostris. Nunc illos tantum commemorabo, qui omni tempore exerceri possunt, & qui sunt vel à Deo, vel à sanctis commendati & frequentati.

CAPVT SEXTVM.

De modis recolendae Christi Passionis.

Primus modus, est simplex recordatio Passionis Christi, & eius mortis: memoria enim eius valde est Deo accepta: Primò, quia ob eius commemoracionem saepius iterandam, Christus inter alios caritatis suae fines, tam admirabile Sacramentum Eucharistiae instituit, teste 1. Cor. 11. Apostolo: Quotiescumque manducabitis panem hunc, & Calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat.

Secundò, Quia Beatissima Virgo Maria, dicens S. Birgittam, quomodo spiritualiter vestiri deberet, inter alia monet: Monile, est consideratio Passionis Christi. Hoc sit iugiter fixum in pectore tuo, quomodo derisus, & flagellatus: quomodo sanguinolentus, & omnibus neruis confossus, vivus stabat in cruce: quomodo in morte ex passione doloris acutissimi, totum corpus intremuit: quomodo in manus Patris commendatus spiritum. Deinde iterum inter alia pia monita, quae eidem sanctae Dominus alio tempore dedit, vnum fuit huiusmodi: Consulo tibi cogitare duo continuò in corde tuo: Primò, quae feci pro te patiendo & moriendo pro te: haec cogitatio excitat caritatem ad Deum. Secundò, considera iustitiam meam & futurum iudicium; haec incutit timorem in anima. Præterea inter laudes honorum Christianorum ponit: quòd illorum cogitatio tota sit ad passionem eius. Et de se SS. Maria ait: In sepulchro filij mei,

37.

39.

1. Cor. 11.

26.

1. l. Reu.

cap. 7.

1. l. c. 7.

1. l. Reu.

cap. 19.

1. l. Reu.

cap. 21.

ma, semper cogitatio & cor meum versabatur. Et S. Birgitta postea dixit: Considera semper Passionem filij mei. Matris exemplo edocta eius filia S. Catharina Virgo innocentissima, vti habetur in eius Vita: Ante dormitionem, per quatuor horas continuas in genu flexionibus, & pectoris rursionibus cum lacrimis multis, ob recordationem amarissima Passionis Christi, omni vespere in holocaustum se totam Domino offerbat. Et Christus Dominus per S. Birgittam, Regine Neapolis, inter alia dicit iubet; Vt quotidie certis temporibus vulnera & passionem Dni recordatur, quia inde caritas Dei in corde immouatur. Et ibidem euidam Domino, per eandem dicit in illis; vt certis in die temporibus occupet se ad recordandam passionem Christi & vulnera eius. Si ergo à seculatibus Christus Dominus id exigit, & quidem à distractis, quanto magis id Religiosos & sacerdotes decet, qui Christum amare magis, ac proinde magis præcipuorum eius beneficiorum, (qualis est passio & mors) meminisse debent. & qui, ob representationem vitæ & passionis Christi à sanctis appellantur Crucifixi, vt à S. Ephraem, S. Chrysostomo, S. Theodoro Studita, Cassiano, Palladio S. Bernardo.

Tertio, Beatus Columbinus morti proximus inter alia fratribus suis commendauit: Maxime robus semper sit in memoria vitæ & passio Iesu Christi. Merito ergo S. Theodorus studita monet: Erit Passio præterit, nequaquam memoria eius præterit, sed saluisera vulnera eius, crucem, sepulchram, perpetuo sub oculis reuocemus. Quod etiam repetit alibi, atque etiam tempore Paschali; debere nos necem Domini Iesu circumgestare. Nec dicas, inquit, iam quædam ægesima non est, nam semper intento. Quædam ægesima est &c.

Quarto, S. P. N. Ignatius cum Minoreffæ maneret, post suam ad Deum conuersionem, inter alia, quæ commendabat populo in publicis adhortationibus, dicebat omnibus vt omni tempore cogitent de Passione Christi, quia hac erat vera consolatio: propterea iuratus asserit octauus testis, in processu Minoressano super quinto articulo, dictum esse sibi multoties à suo Patre, familiari S. Ignatij. Porro vsque adeo memoria Christi Passionis eius animo cara fuit, vt cum reuersus Parisius, causa recuperandæ valetudinis, in Patriam, neglecta domo paternâ hospitale elegeret, indeque nullis multorum precibus, præsertim fratris sui Martini Garzia, ad migrandum in eam adduci se patretur, vt tandem consanguinei votis potirentur, Magdalena de Arago vxor fratris, eius multis stipata matronis nobilibus, pedibus eius aduoluta, enixè eum per amorem Passionis Christi, Domini rogauit, domum vt Loliole reuerset. Audito nomine Passionis Christi, sensit quandam cordis teneritudinem, & modo incundo, vt matronas nobiles coram se genua flectentes à se expediret: Ob amorem, inquit, Passionis veniam ad Loliole domum, & ad Vergara quoque (quæ etiam eo loco nobili est, & celebris) & ita summâ nocte domum paternam adii, in quâ primò omnium longum & plenum Lancij Opusc. Tom. 2.

affectibus sermonem de rebus sanctis ad domesticos habuit, cum magno & sensibili motu eorum. Inde relicto lecto molli preparato sibi, noctem totam in oratione traduxit, & summo mane ante ortum solis, & auroram, clam ad dilectum suum hospitale rediit, ex quo nunquam deinceps domum paternam reuisit: vti scribit Paulus Bombinus in Vita Italica S. Ignatij. Et primus testis in Processu Informatuo, Aspethienfi ait, Passionis Christi commemoratione eum commotum fuisse, ad reuiscendam semel domum paternam, rogatu Magdalene de Arago; ita eam appellat. Eodem Spiritu ductus, primus Sancti Patris Ignatij discipulus, & postea socius, P. Petrus Faber, vt scribit Orlandinus, in huius vita. libro 2. cap. 7. In inchoandis horis Canonicis, in acerbissimos Christi cruciatus, indignam necem, sua mentis figebat aspectum, & vt psallendo canendoq; progrediebatur, ita in reputandis acrioribus eius penis atque doloribus procedebat: intendebatur quippe Christi dolores hoc magis, quò ille propius ad vitam vergebat occasum: & eadem proportione Faber senserat sibi esse in horarum attentione crescendum, intendendamq; vim animi ad intensiorem dolorum atque incrementa, vt cum peruenisset ad Nonam, sentire & ipse quodammodo posset dira illa tormenta, & supremos angores, quibus ea Christus horâ paternos in amplexum extremum spiritum elidit. Hoc ipsum sancti antiqui in more habuerunt. De S. Laurentio Martyre testata est hoc B. V. Maria S. Birgitta: Imprime, inquit, tibi mente Passionis filij mei, sicut S. Laurentius impressit. Ipse enim cogitabat quotidie in mente sua sic: Deus meus ipse est Deus meus; ego verò seruus. Ipse Dominus Iesus Christus fuit nudatus & derisus; quomodo ergo decet, vt ego seruus vestiar delicatioribus: ipse fuit flagellatus & affixus ligno, non decet ergo, vt ego qui seruus sum, si verè seruus sum, sim absque dolore & tribulatione.

Quantoperè autem placeat Christo Domino recordatio eius passionis, declarauit id etiam S. Gertrudi Virgini, quæ dum quadam vice, quasi deficientibus viribus meritorum, in viâ quâ in Spiritu ad Dominum properabat, decumberet, Dominus benignissimâ pietate suâ acclinatus ad eam dixit: Ex iure legis matrimonialis decet, vt vbique Regina decubuerit, Rex ad eam visendam properet: per qua verba intellexit, quòd Dominus ex pietate suâ, videtur sibi tantum teneri anima, quæ passionis suæ memoriam cum deuotione pro modulo frequentat, quantum Rex tenetur Regina lege matrimoniali. Nam cognouit, se illam dignantissimam Domini visitationem, proinde meruisse, quòd in feriâ sextâ studebat reuolere Dominicam passionem; & intellexit, quòd quicumque tepesceret in deuotione, semper tamen benignius respiceretur à Domino, si passionis memoriam non omitteret celebrare. Imò si quis doleat, se aliquo tempore omisisse recordatione Passionis Dominicæ, hoc ipsum magnoperè placet Deo. Cum enim quadam feriâ sextâ, die declinante ad vesperum, S. Gertrudis respiciens imaginem Crucifixi, inde compuncta dixisset ad Dominum: Eia dulcissime Creator meus & amator,

40.

41.

l. 2. Ren. cap. 26.

42.

l. 3. c. 39. infra. dia. piet.

43.

l. 3. c. 41. infra. dia. piet.

tor. quanta & qualia tu pro salute meâ hodie pertulisti, quod ego infidelissima heu vili pendens, sic diem istum alius occupata prateristi: quod hac die cum deuotione ad memoriam non reuocauis, quid tu aeterna salus pro me sis passus, singulis horis, & tu vita viuificans omnia, amore amoris mei sis mortuus. Dominus de cruce illi respondit: quod tu neglexisti, hoc ego pro te suppleui, nam singulis horis ego collegi in cor meum, quod tu debuisti recolligere in corde tuo, & exinde tam nimia plenitudine intumuit cor meum, quod cum magno desiderio expectaui horam istam, vt mihi fieret hæc intentio de te. Et cum illâ iam offerre volo Deo Patri meo totum, quod ego per diem suppleui pro te, quia sine tua intentione non posset tibi tam salutariferum esse. In hoc igitur notari potest fidelissimus amor Dei erga hominem, qui per illam solam intentionem, quâ homo cogitat sibi esse molestum quod neglexit, emendat Deo Patri & supplet omnem defectum eius, altissimo modo. Item cum tractaret imaginem Crucifixi cum deuotâ intentione, intellexit, quod si quis inspicit imaginem Crucis Christi cum deuota intentione, ille tam benignâ misericordiâ respicitur à Deo, quod anima ipsius tanquam lucidum speculum suscipit in se ex diuino amore, valde delectabilem imaginem, vnde tota caelestis curia delectatur in eo. Et hoc illi erit gloria aeterna in futuro, quotiescunque fecerit hoc in terris.

Porro Christi Passionis & mortis memoria, non debet esse in hoc exercitio presentiae Dei speculariua, sed affectiua. Quod sex modis fieri potest.

44. Primò, per simplicem eius recordationem, sed piâ & affectuosam, cum amorosa commiseratione coniunctam. Placet hæc recordatio Christi passionis. Est enim communio spiritua-

45. de vita sol. col. 12. lis. Iudicio S. Bernardi, Beneficia Passionis & redemptionis ipsius recolere, ad fruendum suauiter in conscientia & reconcedendum fideliter in memoria, est spiritualiter manducare corpus Christi, & bibere eius sanguinem in memoriam eius. Qui omnibus in se credentibus præcipit dicens: Hoc facite in meam commemorationem.

Luc. 22. In quo etiam propter peccata inobediencia, quam impium sit hominem tanta Dei pietatis immemorem esse, palam omnibus est, cum antea hominis abeuntis, sub quolibet signo commendatam memoriam nefas sit obliuisci. Siquidem sancta huius ac reuerende commemorationis mysterium suo modo, suo tempore, suo loco, celebrare licet paucis hominibus, quibus creditum est hoc mysterium: rem verò sacramenti vel mysterij, in omni tempore, & omni loco Dominationis Dei, modo quo traditum est, hoc est, debita pietatis affectu, agere, contereclare, & sumere sibi in salutem, omnibus in promptu est, quibus dicitur: vos autem genus Electum, regale Sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, vt virtutes annuntietis eius, qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suum. Sacramentum sicut accipit ad vitam dignus, sic ad mortem & iudicium suum indignus. Rem verò sacramenti nemo percipit nisi dignus & idoneus. Sacramentum sine re sacramenti, sumentis mors est: res verò sacramenti, etiam præter sacramentum sumentis, vita aeterna est. Si autem vis, & verè vis,

omnibus horis tam diei, quam noctis, hoc tibi in cella tua praesto est. Quoties in commemorationem eius qui pro te passus est, hoc factus eius, piè ac fideliter fueris affectus, corpus manducas, & sanguinem bibis. Hoc autem non fit, sine magno animæ emolumento, quotiescunque fit. Hinc Christus Dominus, in raptu quodam dixit B. M. Magdalene de Pazzis: Dico tibi si qualibet feriâ sextâ attendes horâ, quâ exiraui in cruce, contimud recipies particulares gratias à Spiritu, quem reddidi Patri aeterno: & quamuis illum non senties, nihilominus semper requiescet in te. Talis affectus erga Passionem Christi valde vigeat in nostro Patre Balthafare Aluarez, qui in causa fuit, vt eius meditationum materia ordinari, Christi esset Passio, eamq; aliis orationis vocare incipientibus commendaret; & in ordinariis suis Exhortationibus hoc frequenter repeteret: Non existimemus nos aliquid fecisse, donec eò perueniamus, vt semper Christum ipsum Crucifixum in corde nostro gēstemus.

Hoc antiquus ille & S. Pater Theodorus Scudita suis luadebat: Et si, inquit, Pascha præterit, nequaquam memoria eius vnâ prætereat, sed salutifera vulnera, Crucem, sepulturam, perpetuò sub oculis reuocemus, vt assidua harum vsurpatione rerum, multissimus vitis. Sin minus intenti, quandoque captiui, & vestigio crucifixum Dominum lesum gloriosum suscipiemus, statimq; animis nostris medicina oriatur. Nam & olim Israël a serpentibus ad morsu, serpente eneo conspecto sanabatur. Idem tu si sapias, inquit S. Bernardus, imitaberis sponsa prudentiam, atque hunc myrrha tam clarum fasciculum de principali tui peccatoris nec ad horam patieris auelli, amara illa omnia, quæ pro te pertulit, semper in memoria retinens. & assidua meditatione reuoluens, quò possis dicere & tu: Fasciculum Myrrha dilectus meus mihi, inter vbera mea commorabitur. Et ego, Fratres, ab inuente mea conuersione, pro acervo meritorum, quæ mihi desse sciebam, hunc mihi fasciculum colligere, & inter vbera mea collocare curant, collectum ex omnibus anxietatibus, & amaritudinibus Domini mei. Primum verò, infantium illarum necessitatum, deinde laborum quos pertulit, in predicando, fatigationum, in discurrendo; vigiliarum, in orando; tentationum, in ieiunando, lacrymarum, in compatiendo; insidiarum, in colloquendo; postremo, periculorum in falsis fratribus, conuictorum, sputorum, colaphorum, subannationum, exprobrationum, & clauorum, horumq; similibus, quæ in salutem nostri generis, silua Evangelica copiosissime noscitur pertulisse &c. Hæc meditari, dixi sapientiam: in his insidia mihi perfectionem constitui; in his plenitudinem scientiæ, in his diuitias salutis; in his copias meritorum. Ex his mihi interdum potus salutaris amaritudinis, ex his rursus vnctio consolationis. Hæc me erigunt in aduersis, in prosperis reprimunt, & inter læta tristitia, vitæ presentis, via regis incedenti tutum præbent vrobique ducatum: hinc inde mala imminencia propulsando. Hinc S. P. N. Ignatius, initio lux conuersionis, ordinariè in Missâ, quam audiebat, solebat legere Passionem Domini, quemadmodum ipsemet narrauit P. Ludonico Confaluo, & is hoc scripsit

scripsit in eius Vitâ. Excelluit hac in re B. Clara de monte Falco, ob inuenta in eius corde impressa Christi Passionis mysteria celebris. Et his modis memoriam Christi patientis in se excitabat. Mensa accubens, visâ scutellâ, contemplabatur Christi vulnera dicebatq;: alios cibos gustaret anima mea, si cum sincero affectu accederet ad tua sanctissima vulnera ô mi Iesu: populum aspiciens, representabat sibi cor Christi. & exclamabat toto affectu dicens: Cum ô mi Iesu fiat cor meum, alibi scilicet extinguere non poteris, nisi in sacratissimo vulnere lateris tui. Cibum sumens memor amari sellis dicitur solebat: Non habuisti, ô mi Domine, in cruce cibum alium, quam absynthium, & sel: & innocentissimum corpus tuum, non expertum est alia, quam excessuosos dolores. Extra mensam, dum se eius aspectu lignum aliquod longum offerret, subitò reperiebatur ei lancea, que transiit lateris Christi & dicebat: O lancea crudelis, quomodo ausa es aperire pectus Iesu mei: Vis arboribus alijsq; lignis, imaginabatur crucem Christi, & dicebat: ô crux amata à Iesu meo, vita cum Iesu meo. Videns aliquam concubitam considerabat vulnus lateris, dicens: Concauam & profundum fuit vulnus mei Sponsæ, vt anima mea haberet ibi securum refugium. Lux mouebat eam ad inuendos oculos Christi, vnde dicebat: Oculi mei Iesu laudaturos sole in cruce sunt clausi & obscurati. Tenebra representabant ei tres horas tenebrarum fuerunt in toto mundo Christo in cruce pendente; & aliquando dicebat: Tenebrosus fuit mundus, dum meum bonum penderet in cruce, se offerens Patri eterno, in sacrificium pro meâ salute. Sæpe etiam dicitur solebat: O amor crucis, fac mihi gratiam, vt te inueniam in corde meo. Hijs affectibus erga Passionem Christi totâ vitâ fuerunt in Beata Clara, sed vehementiores, & diuturniores primis annis; & dum audiret colloquentes de Passione Domini, vel dum eam in Diuino officio nominari audiret, sed maxime hebdomadâ sanctâ: vt scribit in eius Vitâ Baptista Pergilius 2. part. capite 4. Et hanc quoque Passionem Domini recordationem suis mortalibus sæpe inculcabat, & meditationem de Christi Domini doloribus; imò idem sæcularibus studebat.

Secundò, dolorem excitando ob illam. Hoc erat exercitium B. V. Mariæ: quâ de te extat quedam reuelatio lib. 5. cap. 2. In linationum diuine pietatis S. Gertrudi factarum, in quo narratur colloquium Christi Domini cum B. V. Maria. tale: Dic mihi Domina mater, quid tibi suauius fuit in terris, inter illa que tibi exhibui à corpore exeuntes, quia ista rogat me, vt Matri suæ (scilicet S. Gertrudi vitimo morbo lethali laboranti) similiter faciam. Tunc benignissima, misericordissima virgo respondit benigne: In hoc sili mi, magis delectabar, quòd tam securum refugium in vlnas tuas habui. Ad hoc Dominus respondit: Hoc, Mater mea, pro eo accepisti, quòd toties dolorgis suspirijs Passionem meam in terris recoluisisti. Sic S. Franciscus, vt scribit S. Bonauentura, nec morâ replebat gemitibus, & deplorabat altâ voce, quasi coram se positam Dominicam Passionem. In hoc actû est diutius manendum: tum, quia valdè placidior Opusc. Tom. 2.

cet Deo, tum quia quò fuerit maior, eò reliqui etunt efficaciores.

Quòd autem valdè placeat Deo y dolor ob Christi Passionem conceptus, vt omittam alia omnibus nota argumenta, etiam hinc apparet, quia reuelatum fuit ab Angelis B. Ioannæ de Cruce, (vt in eius Vitâ, sapius pluribus linguis impressâ, legitur) Diuinam maiestatem cum tanto affectu amoris percipere planctum ob passionem, & illum ad eò ei gratum esse sacrificiû, ac si spargeretur sanguis, & afflictiones magnæ pro eo tolerarentur. Et Christus D. dixit B. Veronicæ Virgini Augustiniana l. 6. vitæ c. 9. Opto omnes homines sat agere, vt corde affligantur ob Passionis meæ venerationem, veluti mihi compatientes: quod si vel solâ lacrymulâ egerint, magnum aliquid se egisse arbitrentur: nulla etenim lingua mortalium exploratum efficere potest, quantum inaciditatis mihi. & quantum commodi illi afferat illa lacrymula. Et noster Pater Petrus Faber, vt ait Orlandinus, exstimabat, vt Christo vias Passionis ad gloriam, ita illi compassionem imprimis fuisse, quâ fito patienti indoluit. Et ad Matris exemplum sentire, & ipse tanquam præsentî Christo studebat, per dolorum eiusdem sensum, ac virtutum sinceram imitationem.

Tertiò gratias agendo pro illâ, tum nostris verbis, à nobis excogitatis, modò his, modò illis, tum à Sancta Ecclesia vsurpatis, vt sunt illa: Adoramus te Christe, & benedicimus tibi, quia per Crucem tuam redemisti mundum. Et illa: O magnum pietatis opus, mors mortua tunc est, in ligno quando mortua vita fuit. Et illa: Te, summa Deus Trinitas, collaudet omnis spiritus; quos per Crucis mysterium, saluas rege per secula, Amen.

Quartò proponendo eius imitationem: qui duo medij actus breuissimè fieri possunt. Sicut autem ipsa imitatio Christi Passionis, Christo placet, ira & desiderium efficacius illius, per quod homo disponitur ad illam. Cum S. Gertrudis petiisset à Christo Domino: Qualiter, Domine mihi, acceptas, quòd quidam tanto affectu erga Crucis tuæ afficiuntur imaginem? Dominus respondit: Gratanter accepto; sed tamen qui circa meam afficiuntur imaginem, & Passionis meæ exempla per imitationem non sequuntur, hos respicio, ad similitudinem, sicut iuuenula à Matre suâ posset acceptare, quòd eam diuersimodò vestibus exornaret, secundum placentiam suam & honorem, nec tamen hoc quòd filia maxime desideraret, persiceret, imò etiam quandoque durius denegaret. Quousque enim mater desert, quòd filia desiderat, cetera sibi impensa minus acceptat; quia cogitat, quòd mater alia ornamenta pro capiti propriæ gloriæ sibi imponat, & non ex dulci affectu sui. Similiter omnis affectus, honor & reuerentia, imagini crucis meæ exhibitæ, nunquam mihi plenè sapere possunt, interim quòd homo non studet exempla Passionis meæ imitari.

Quomodo autem imitari posset Passionem Christi, cum eius gustu, sic eam aliâ vice docuit, cum dixisset ad Dominum: Eia doce me, vnicâ spes & salus animæ meæ, quomodo tibi pro tua

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

amariſſima, mihiq; ſaluberrima Paſſione, ſaltem aliquam poſſim reddere vicem ad quod Dominus: ſi quis alienum ſequitur, & non ſuum, ille mihi captiuitatem, quã horã matutinali captus, ligatus, multisq; iniuriis affectus ſum pro ſalute humana, rependit. Qui verò humiliter culpabilem ſe reddit, iudicium, quo horã primã multis falſiſq; teſtibus accuſatus, & morti adiudicatus ſum, mihi recompenſat. Qui autem ſenſus ſuos continet à delectabilibus, flagella qua ſuſtinuit horã tertiã mihi rependit. Et qui ſubditur dyſcolia Pralatis, ſpinea coronam mihi alleuat. Qui verò Jeſus, primus ad pacem humiliatur, crucis mihi baiulationem reſtituit. Si quis etiam ſe ſupra poſſe extendit, ad opera caritatis erga proximum, extensionem, quã horã ſextã in cruce acriter diſtens ſum, mihi rependit. Qui etiam non fugit grauamen contumelia, vel tribulationis, vt proximum retrahat à culpa, mortem meam mihi rependit, quam pertuli horã nonã pro ſalute humana. Qui autem conuiciatus, humiliter reſpondet, me quaſi de cruce deponit. Qui verò proximum ſibi preſert, reputans ipſum maiori honore vel commodo aut alio bono ſe digniorem, ille ſepulturam mihi rependit.

36. Quinto, offerendo Chriſti ſanguinem, & Patri æterno, & Chriſto ipſi, pro peccatis hominum, imò & pro beneficiis acceptis, & pro impetrandis iis, quibus egemus. Cæterum oblatio ſanguinis Chriſti, ſeu paſſionis & mortis eius, Patri æterno, & ipſi Chriſto, ad placandum eum ob peccata mundi, magni eſt valde valoris, idque vt frequentaret, B. Maria Magdalena de Pazziſ, ab ipſo Deo fuit ſapientiſ edocta, dum coram illa Deus conquereretur, quod pauci eſſent in mundo, qui conauerunt placare iram eius contra peccatores. Ideoque ſepiſſimè in die, illa offerebat Chriſti ſanguinem pro variis ſtatibus peccatorum, & ordinariè quotidie quinquageſies illum offerebat, vt & pro defunctis. Quod cum tanto ardore animi faciebat, vt ſepè ei Deus oſtenderit, multarum animarum ab ea hac ratione impetratam fuiſſe conuerſionem, & animarum multarum liberationem è Purgatorio, vt in eius Vita ſcribitur Romę impreſſa, cap. 101.

Potè in altera eiusdem Vita, antea Florentię ab eius Confeſſario edita 3. p. 5. quinta nox. pag. 27. hoc edocta diuinitus in quodam raptu exclamans dixit: Quieſcuntq; creatura offert hunc ſanguinem, quo eſt redempta, æterno Patri, tale donum offert, vt quaſi non habeat pretium, quo illud ſoluat. Hoc donum eſt tam magnum, vt Pater æternus ſeruet obligatum creatura ſua: quia videt illam ſua miſeriã, cui voluit compati bonitas eius infinita, & compatiendo communicare ſe illi, fuit cauſa, vt ipſe ſua ei communicaret, & perpetuo communicet bonitatem.

1. 4. c. 25. Hoc multò ante docuerat Chriſtus Dominus S. Gertrudem: Quicunq; (quamlibet grauè pondere peccatorum ſe ſenſerit depreſſum) reſpirare poterit in ſpem veniæ, offerendo Deo Patri meam innocentiffimam Paſſionem & mortem. Et credat, ſe per hoc ſalu-

berrimum fructum indulgentiæ obtinere: quia nullum tam efficaci remedium contra peccata poterit in terrã haberi, quã deuota memoria mee Paſſionis, cum verã penitentiã & ſide reſectã.

Sexto, Meditando myſteria Paſſionis Chriſti. 57. Talis meditatio, & valde placet Deo, & nobis valde ſalutaris eſt. Cum quadam vice S. Gertrudis, circa Paſſionem Dominicam mentem gereret occupatam, intellexit, quod quando aliquis ruminat orationes vel lectiones de Dominicã Paſſione, in infinitum hoc maioris virtutis eſſet, quã de ceteris exercitiis. Quia ſicut impoſſibile eſt, aliquem tractare ſarınam, & inde puluerem nullum contrahere, ſic eſſe non poteſt, vt aliquis cum deuotione, etiam parua, Dominicã intendat Paſſioni, & nullum fructum inde percipiat. Et etiam cum quis legit aliqua de Paſſione, animus habilitat animam ad ſuſcipiendum fructum tantum, quod magis fruſtuofa eſt intentio talis hominis, qui frequentat memoriam Paſſionis Chriſti, quã plures intentiones alterius rei, cui nulla cura eſt de Dominicã Paſſione.

Quod me plus omnibus accendit, inquit S. Auguſtinus, vrget, mouet, & promouet, ad te diligendum, ſuper omnia (inquam) amabilem te mihi reddit, ò bone Jeſu, ignominioſiſſima & amara mors eſt, quam ſuſtinuiſti, opus redemptionis noſtræ. Hoc ſolum, vel hoc omnino, totam vitam noſtram, totum laborem noſtrum, totum obſequium noſtrum, amorem denique noſtrum, facile ſibi vendicat, totum hoc (inquam) eſt, quod deuotionem noſtram & excitat melius, & quat ſuauius, & augeat amplius. Inò & noſtra curat vitia. Quid tam efficaci, inquit S. Bernardus, ad curanda conſcientiæ vulnera, nec non ad purgandam mentis aciem, quã Chriſti vulnerum ſedula meditatio? Maiorem adhuc fructum ex Chriſti paſſionis meditatione provenire docet S. Bonauentura: Qui ſe intendit & deuotè in ſanctiſſima vita, & paſſione Domini exercet, omnia vitia & neceſſaria ſibi abundantè ibi inuenit: nec opus eſt, vt extra Jeſum aliquid quaerat. Præſertim auxilium in tentationibus & certaminibus noſtris. O pugnatoreſ, monet B. Laurentius Iuſtinianus, oſta hac intueamini diligentiffimè, lateris, manuum, pedumq; ſixuras videte Redemptoris: aperta ſunt, introire ne timeatis: intus eſt latitudo immenſa, delicia, inſtitimabiles, odoramenta per que omnes interiores anima ſenſus reparantur, & pacatiſſima quies. Experimentiſ videte guſtate, quã ſuauid eſt, quã inuicundum, quã amè tutum commorari in latere Saluatoris. Cum inſeſti ſunt aduerſarij, cum illis impares veſtras ſenſeritis vires, cum titubare ſormidare, & ipſorum ſuggeſtionibus inclinare ceperitis, ſine mora ad præſidia currite Verbi, ad petra ſoramina, ad vulnera Redemptoris. Conſuevit ſiquidem fortiter pieq; protegere accedentes ad ſe. Non autem corporis greſibus, ſed anima affectibus, ſed ſedulã meditatione ſed intentione reſectã, ſed corde pio, in eadem ingrediendum eſt. Si attentã mente, & humili deuotione cogitaueritis, quanta in carne dum viueret Saluator ſuſtinuit, fatigationes, peregrinationes, perſecutiones, flagella, conuiua, ſputa, opprobria, contumelia, & milia huiusmodi, in pedum

57.

1. 3. c. 41. p. 313. inſtit. diu. piet.

58.

1. 2. Conſec. c. 16.

62. in Cant.

Coll. 7.

59. de caſto conu. c. 8. col. 2.

60. 1. p. ch. 6. l. c. 88. 1. Bonan. 1. p. 112.

fratrum intrastu. Si autem donatas sanitates, mortuorum resurrectiones, documenta celestia, & spiritus charismatis: si quomodo condidit vos, quaesuit vos, elegit vos, quotidianis beneficiis fouet vos, & innumeris donis sine temporis interuallo reficit vos, vigilantem meditationem pertractauerit, in manuum vulnera procul disto in gressu estu. Sed si caritatem ipsius ignotam, latitudinem dilectionis, sapientiam præclarissimam, thesaurus diuinitatis, affluentiam donorum Sponsi, vnoquemque naturæ, tunc exultate. & letamini, quia lateris arcana penetrastis. Munitissima sunt præsidia has, & inimicus inaccessibilia. Vbi reparantur vires, recalcitrat animus, reuincit Spiritus, renouatur mens, redintegratur quod dissipatum fuerat, quod amissum, quod debilitatum, quod fuerat perituum. Et infra, commendans considerationem Dominicæ Passionis, hæc subdit: Pre omnibus Incarnati Verbi Passio in exemplum proponenda est. Hæc siquidem roborat debiles, fouet pusillanimes, excitat pigros, nutrit paruulos cernentes prouocat, accendit perfectos. Huius consideratio tanquam myrrha, fasciculus inter vbera mentis commoretur, vt quoties aduersa premunt, tentamenta grauam, vires animi in Crucifixi speculo reparantur. Cuius enim saxum pectus non emolliant vulnera Saluatoris, quis pati renuet patiente Domino? Crucifixus siquidem reliquit exemplum, vt sequamur ipsius vestigia. Proinde nullus à doloribus Christi debet fieri alienus, nemo extraneus sit communionem Sponsi, si gaudij illius cupit esse gustator. Præcessit gigas ingens, & Passionis subit certamen, vt ceteri ei militantes similia sustinere non pauent. Verecundum quippe est, vt irruente Duce cuneos tribulationum, reliqui imitari dedignentur. Non est abiectum in seruo, quod præcessit in Domino. Dolorem serui, dolor lenit Domini. Passio passione vincitur, & cruciatus cruciatibus superatur. Aspirantes igitur in Authorem fidei & consummationem lesam, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen: nam & ipse propositio sibi gaudio crucem sustinuit, confusione contempta. Habemus autem in illo exemplum, habemus & adiutorium ab eodem. In ipso instrumur, & ab ipso prouebimur.

Ideo merito S. Franciscus suis Fratribus cõmendabat diligenter, meditationem Passionis Christi, quã de re, vt sc̃ & fratres suos redderet certiores, petiit à Domino, sibi vt reuelaret, quo obsequio, tam ipse, quàm eius fratres, ei maximè placere possent, & acceptã diuinã inspiratione, surgens ab oratione, accepit Missale, signo crucis illud benedicit, Deumque orat, vt per appetitionem Missalis ostendat id, quo ei maximè seruire possit. Et statim aperto Missali, in Passione Christi incidit, quod iterum ac tertio faciens, similiter Passionem inuenit. Sanè B. Albertus magnus asserit, simplicem Christi Passionis memoriam & meditationem, plus utilitatis homini adferre, quàm si anno integro in pane & aqua ieiunaret, ac flagellis se quotidie vsque ad sanguinem caderet, & psalterium totum quotidie recitaret. Cur? Respondet P. Ludouicus de Ponte, hoc dictum B. Alberti citans atque pro-

bans: Quia predicta opera, etsi bona & valde vtilia, si nudè exerceantur, non habent tantam vim ad purificandum cor à suis vitiis, illudque veritatibus ac virtutibus illustrandum, & inflammatis diuini amoris affectibus perficiendum, atque attenta & profunda Christi Domini nostri Passionis meditatio, quæ omnia hæc efficit, additque etiam spiritum & vitam penitentis ipsius, & operibus externis, permouendo efficaciter ad feruentem eorundem exercitationem. Ideo Christus Dominus suam dilectam amaricem S.M. Magdalenam, hæc in re, totã vitã occupari voluit. Nam, vt scribit Syluester in Rosa aurea, S.M. Magdalena cuidam Dominicano viro sancto reuelauit, se dum se in eremum penitentia causa recepisset, à Domino petisse, eam vt doceret, quã in re ibi se maximè occupare deberet, & ab Archangelo Michaële ad se misso, cum cruce pulcherrimã in manu, eaque ad portam antri eius positã, didicisse eam, vt semper ante oculos haberet, semperque reuolueret Christi Passionem: quo in exercitio per 32. annos mansit. Sic & S. Edmundus Archiepiscopus Cantuariensis, cum adhuc puerulus Christum puerum vidisset, legissetque, in eius fronte titulum crucis eius: Iesus Nazarenus Rex Iudeorum; ab eo tempore, nocte & die studuit Passionem Christi animo versare, in eaq; meditando medullitus delectari. Et quidem, vt iudebant alij Sancti, ordinariè hæc esse debet meditationis materia, vel saltem frequentissima, nisi forte, vt monet B. Laurentius Iustinianus, ex superuenienti nouo gratia lumine, aut ex abundantiori caritatis affectu, cor ad alia meditando raperetur. Nã huiusmodi infusioibus (quando certò apparent esse à Deo) nunquam resistendum est. Quicquid enim tunc cogitatur vel cogitandum proponitur boni, intermittendum est, & ad tempus seponendum, ac sic totò spiritu alacritate, celesti immisioni subdendum est cor, atque prout gratia communicauerit, obedire non renuat. Repugnare autem & vocanti Deo nolle humiliter acquiescere, nihil est aliud, quàm fluente gratia defecare & ad sui prauitium, aditum internarum deuotionum obstruere. Ideo Paulus dicebat. Thefl. Spiritum nolite extinguere. Et Eccl. 10. Cum Spiritus potestatem habens irruerit super te, da ei locum.

Portò inter alios modos recolendæ Passionis Christi Domini, pulcherrimus est ille quoque, datus ab ipso S. Gertrudi: Cùm enim dixisset ad Dominum; Eia nunc Domine, doce me, qualiter possim tibi laudabiliter Passionem tuam venerandam percolere, respondit Dominus: Vt scilicet frequentius mente reuoluas, cum gratitudine & compassione, anxietatem illam, quã ego Creator tuus & Dominus, in agonia constitutus, prolixius orauit, & pre nimia vehementia anxietatis, desiderij & amoris, sanguine sudore faciem terra irrigauit, & omnia opera tua omniaque circa te agenda, mihi commendes in vnione subiectionis illius, quã ego eadem ratione dixi ad Patrem: Pater, non mea, sed tua voluntas fiat: & sic omnia prospera & aduersa suscipias in illo amore, quo ego tibi omnia illa misto, ad salutem. Prospera ergo suscipias cum gra-

4. par. fr. troduct. ad Medit. passion.

61.

61. f. de S. Magd.

62. Sur. in vit. c. 3. 16. Nou.

Aug. l. 2. Cõf. c. 16.

Ber. f. 62. in Cant.

& de vit. fol. col. 18. & in Th. 2. 2.

q. 82. a. 3. ad 3. de dife. & perf. m. 6. con. c. 18.

63. 1. 4. in fin. diu. piet. cap. 22.

form. ho-
nest. vite
col. r.

titudine, in vnione illius amoris, quo ego amator tuus, fragilitati tua condescendens, ea tibi procuro, vt per ea dicas aternam prosperitatem cogitando sperare. Aduersa verò suscipias, in vnione illius amoris, quo ex affectu paterna fidelitate, ea tibi immitto, ad preparandum tibi pro his aeternum bonum Quocirca vti monet S. Bernardus: Sit tibi Iesus, semper in corde, & nunquam imago crucifixi ab animo tuo recedat. Hic tibi sit cibus & potus, dulcedo & consolatio tua, mel tuum, & desiderium tuum, lectio tua, & meditatio tua, oratio & contemplatio tua, vita, mors, & resurrectio tua. Quotopere etiam placeat Christo Domino deuotio erga Passionem eius, & compassio, ac imitatio passionis illius, sic docuit ipsemet B. Angelam de Fulgino in eius vita c. 6. numer. 102. audiuit enim à Christo Domino Crucifixo has benedictiones super deuotis ad suam Passionem, & super imitantibus ipsam, & super sibi compatiemibus, ingeminantem & dicentem: Benedicti vos à Patre meo, qui mihi compassi, & mecum similiter contribulati, & viam meam secuti, solas vestras in meo sanguine lauare meruistis. Benedicti qui mihi pro vobis Crucifixo, & immensis doloribus afflicto, vt ab immensis & aeternis penis pro vobis satisfacerem, & vos redimerem, mihi compati, & mecum paupertatem, dolorem & despectum pro vobis ipsis compatiendo, digni inueni estis. Benedicti qui meae passionis, quae est miraculum omnium seculorum, salus & vita perditorum, solum refugium peccatorum, memores & deuoti & compatiemtes eritis, quoniam verè & regni, & gloria, & resurrectionis, quae per ipsam acquisiui, eritis participes mecum, & coharedes in secula seculorum. Benedicti vos à Patre meo, & Spiritu sancto, & verè benedicti benedictione, quam dabo in extremo iudicio, quia me in mea propria venientem, sicut mei persecutores non repulistis, sed me desolatum in cordis hospitio per compassionem, hospitium recipere voluistis: qui mihi in cruce nudo existenti, famelicenti, sitienti, infirmo, clauis affixo, & morienti compati, & consocij mei esse voluistis, in hoc verè opera misericordiae compleuistis. Ideo audietis in illa terribili hora: Venite benedicti Patris mei, percipite regnum quod &c. Esuriui enim in cruce, & saltem per compassionem dedistis mihi manducare &c. O vos verè beati, & omnino benedicti: & si in cruce pro meis crucifixoribus & tortoribus cum lacrymis & fletu rogauit Patrem meum, & excusauit dicens: Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt, quid pro vobis, qui mihi compassi, deuoti, & consocij fuistis, dicturus sum, cum non in cruce, sed in gloria felicissimus orbem iudicabo.

64. Ad hoc caput referendus, pius aspectus sacrarum imaginum, Christi patientis mysteria representantium. Nominatim autem, visa Christi crucifixi imagine, iuxta instructionem ab eo datam S. Gertrudi, sic honorari potest: Cum homo dirigit se ad crucifixum, aestimet in corde suo Dominum Iesum blandâ voce dicentem: Ecce quomodo causa tui amoris, pependi in cruce, nudus & despectus, & toto corpore vulneratus, nec non per singula membra dislentus. Et iam tali dolore caritatis afficitur cor meum erga te, quod si salutis tua expeditet, & aliter saluari

l. 1. c. 41.
pag. 113.
infin. diu.
piet.

non posses, iam pro te solo, vellem omnia tolerare, quamquam aestimare posses me tolerasse pro toto mundo. Vnde per talem meditationem, excitet homo cor suum ad gratitudinem. Cum B. Angela de Fulgino quaereret à Deo, quid posset facere, per quod ei plus placeret, ipse pro sua pietate apparuit & pluries dormienti & vigilanti, crucifixus in cruce, & dicebat ei, vt respiceret in plagas suas, & mirabili modo ostendebat ei, quomodo omnia sustinuerat pro illâ: & dicebat ei: Quid ergo potes facere pro me quod sufficiat? Ita scriptum est in eius Vita c. 1. nu. 23. edita ab accuratissimo scriptore, nostro R. P. Ioanne Bollando, aliàs cap. 10. Passi 10. antiq. edit. Et alia vice c. 6. num. 190. Christus D. crucifixus ei apparens dixit: Quicumque vult inuenire gratiam, non leuet oculos à cruce, siue concedam, siue permittam eum in tristitia vel laetitia esse vel viuere.

CAPVT SEPTIMUM.

De dolore ac detestatione peccatorum.

Alter affectus, qui cum gustu Dei frequentari potest, & nostro fructu, est dolor de peccatis propriis & alienis. Qui etsi omnibus necessarius est, magis tamen Religiosis, quia status eorum est status penitentiae, vt docet S. Thomas. Ided S. Ioannes Climacus gr. 22. Monachum appellat, iugem excessum mentis, ac merorem vitae praesertim ob peccata propria & aliena, quorum memoriam perpetuam, ibidem ait esse, humilitatis opificem.

Et quidem de propriis magis esse nobis curge debet, qui nobis ex recto caritatis ordine prius quam aliis succurrere debemus. Nam, vt ait S. Chrysostomus, in peccatis si doleamus, & contristemur, peccati magnitudinem minimimus, & quod erat magnum, reddimus paruum, sapè verè & funditus ipsum deleamus. Alteram huius fletus vtilitatem adfert S. Basilius, ponderans illa verba: Conuertisti in planctum meum in gaudium mihi: Non cuiuslibet animae gaudium à Deo ingignitur, sed ei, quae peccatum suum vehementi luctu & assidua lamentatione plorauerit: veluti si seipsum mortuum lageat, qui sane fletus postremò in gaudium reuertitur. Tertiam huius luctus vtilitatem commemorat S. Chrysostomus: Peccata nostra in memoria retinere debemus, (& deflere) non enim solum illa, istiusmodi extinguimus, sed fit, vt inde aduersus omnes homines mitiores efficiamur, & Deo cum maiore benevolentia inseruiamus, ineffabilem eius humanitatem ex istiusmodi memoria percipientes.

Sed si quis diuinitus certò sciret sibi esse commissa peccata, deberet ne etiam illa post hanc à Deo immediatè acceptam notitiam deslere? Respondeo, deberet. Oportet, inquit S. Chrysostomus, recordari nos priora delicta, etiam ea pro quibus veniam consecuti sumus: vt inuenientes, quod ingentem molem debiti nobis remisit Deus, & amplius eum diligere possimus, & verecundiam pudoremque concipere, atque